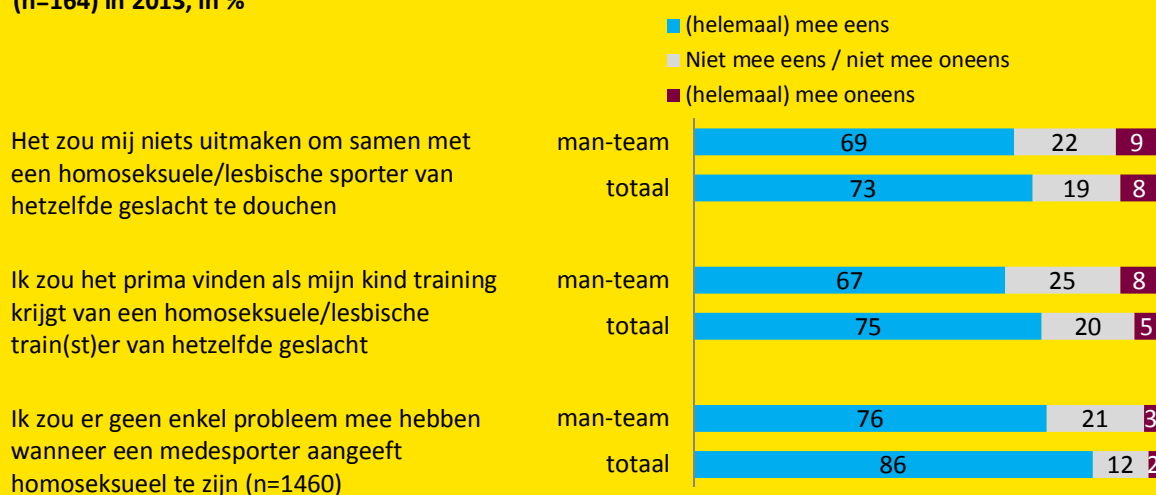


**Figuur 1: Meningen homo-acceptatie bevolking 15-79 jaar (n=1544) en mannelijke teamsporters (n=164) in 2013, in %**



## Inleiding

De laatste jaren is er vanuit de Alliantie Gelijkspelen veel geïnvesteerd om de acceptatie van homoseksualiteit in de sport hoger op de beleidsagenda van bonden en verenigingen te brengen. Daarbij zijn ook belangrijke resultaten geboekt, zoals het beleidsplan van de KNVB over homoacceptatie in het voetbal. Ook hebben mede door inzet van de John Blankenstein Foundation diverse BVO's en amateurvoetbalclubs enige aandacht besteed aan het thema, bijvoorbeeld door middel van een workshop voor bestuurders en trainers. Veel voetbal- en andere sportverenigingen zien echter niet meteen de noodzaak van meer aandacht, omdat zij geen problemen ervaren.

Eerder onderzoek naar sportdeelname en seksuele voorkeur liet zien dat homoseksuele mannen niet minder aan sport doen, maar wel ondervertegenwoordigd zijn in verenigingsverband en in teamsporten.<sup>1</sup> Ze sporten juist vaker in sportscholen (fitness), vergeleken met heteroseksuele mannen. Biseksuele mannen nemen een tussenpositie in. Onder vrouwen zijn verschillen in sportdeelname naar seksuele voorkeur minder groot.

Hebben niet-heteroseksuele mannen gewoon minder interesse in teamsport? Zelf gaf een deel van de homomannen in eerdere studies ook aan dat ze voetbal en andere 'machosporten' meden of er mee stopten, omdat ze verwachtten niet geaccepteerd te worden. Degene die wel

in teamverband sporten, houden hun seksuele voorkeur eerder bewust verborgen voor medespelers uit angst voor afwijzing.<sup>1,2</sup> Kwalitatief observatieonderzoek in mannensportteams liet zien dat er in diverse teams regelmatig homograpjes of opmerkingen gemaakt worden. Is de acceptatie van homoseksualiteit onder mannelijke teamsporters echt geringer dan elders in de sport en samenleving?

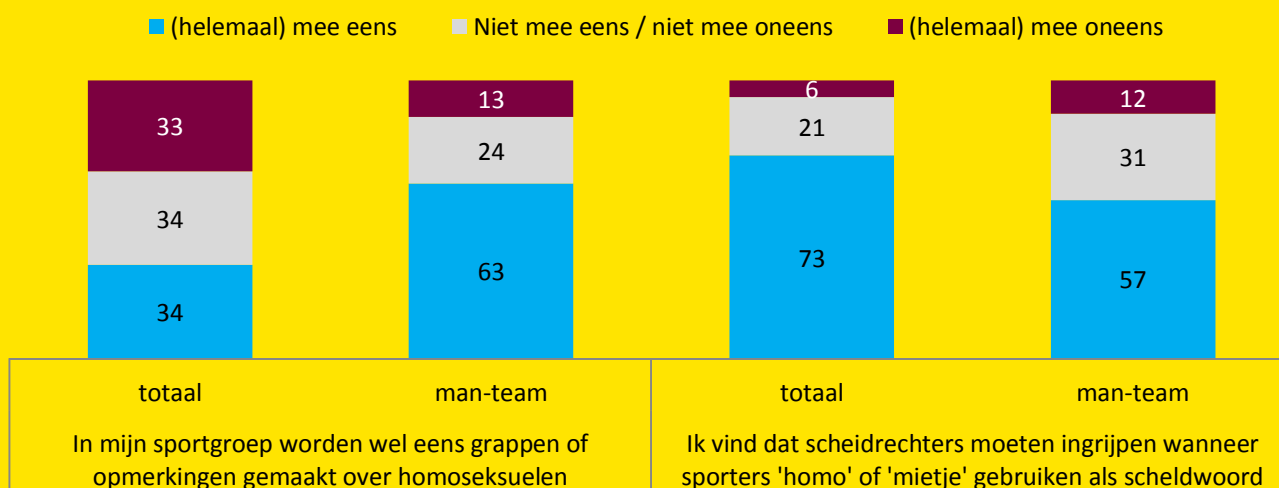
## Geen sterke homofobie onder mannelijke teamsporters...

In navolging op eerdere metingen werd de Nederlandse bevolking van 15 jaar en ouder in 2013 diverse stellingen voorgelegd over homoacceptatie in de sport. Figuur 1 laat zien dat mannelijke teamsporters bijna even positief scoren als de bevolking als geheel ten aanzien van homo-acceptatie. Zo zegt een meerderheid er geen problemen te hebben om te douchen met een homoseksuele sporter van hetzelfde geslacht; een op de tien geeft aan dat wel lastig te vinden. Over het algemeen is de homo-acceptatie onder jonge mannen van 15-25 jaar het minst groot, ongeacht of ze wel of niet een teamsport beoefenen.

## ... maar wél grotere homonegativiteit in mannenteamsportcultuur

De algemene acceptatie van homoseksualiteit onder mannelijke teamsporters blijkt vrijwel niet onder te doen voor de rest van de bevolking en overige sporters. Maar in mannenteamsporten worden wel duidelijk

**Figuur 2: Vóórkomen homograppen in sportgroepen en mening sanctivering gebruik 'homo' als scheldwoord, naar geslacht en teamsport, groepssporters Nederlandse bevolking 15-79 jaar (n=1.021) in 2013, in %**



Het Mulier Instituut is een onafhankelijke en landelijk opererende stichting gericht op de bevordering van de sociaal-wetenschappelijke kennisontwikkeling en beleidseffectiviteit op het terrein van sport en samenleving.

Het instituut voert fundamenteel en praktijkgericht onderzoek uit, monitort de ontwikkelingen op het terrein van de sport en organiseert bijeenkomsten en congressen om het debat over de sport te stimuleren.

Neem voor meer informatie contact op met:  
**Agnes Elling**  
[a.elling@mulierinstituut.nl](mailto:a.elling@mulierinstituut.nl)

Mulier Instituut  
 Postbus 85445  
 3508 AK Utrecht  
 T 030-7210220  
[info@mulierinstituut.nl](mailto:info@mulierinstituut.nl)  
[www.mulierinstituut.nl](http://www.mulierinstituut.nl)

meer homonegatieve grappen gemaakt dan in andere sportgroepen (figuur 2). Mannelijke teamsporters (57%) vinden daarentegen beduidend minder vaak dan gemiddeld (73%) dat scheidrechters moeten ingrijpen bij het gebruik van 'homo' als scheldwoord.

### Tot slot

Deze uitkomsten bevestigen dat er in mannensportteams vaker sprake is van een bepaalde omgangscultuur, waarin regelmatig homonegatieve grapjes en opmerkingen gemaakt worden. In zo'n cultuur voelt niet iedereen zich thuis en deze werkt uitsluitend voor de deelname en coming out van homo-, biseksuelen en transgenders. Het is daarom aan te bevelen om de bewustwording onder sporters van de uitsluitende werking van 'onschuldige grapjes' te vergroten. Beleidsaandacht en acties voor homo-acceptatie in de sport zouden zich vooral moeten richten op het veranderen van een machocultuur naar een meer *inclusieve masculiniteit* in mannensportgroepen. Het creëren van meer acceptatie en respect voor 'anders-zijn' maakt het veiliger voor reeds actieve homo/biseksuele mannen om 'uit de kast te komen' en voor jonge homomannen om teamsporten te gaan en blijven beoefenen.

### Referentie

- Elling A, Smits F, Hover P & Kalmthout J van (2011). *Seksuele diversiteit in de sport: sportdeelname en acceptatie*. Utrecht: Mulier Instituut.
- "Beleving mannelijke teamsporten door niet-heteroseksuele mannen" Onderzoek uitgevoerd door Motivaction in opdracht van NOC\*NSF en de Aliantie Gelijkspelelsm de KNVB (2012).

### Dataverantwoording

De cijfers in dit factsheet zijn afkomstig uit het Nationaal Sport Onderzoek van het Mulier Instituut uit 2013. Een representatieve bevolkingssteekproef van 15-80 jaar kreeg diverse stellingen voorgelegd over homoacceptatie in de sport (n=1.544). Voor het volledige vragenblok over sport en homoseksualiteit in de NSO vragenlijst, zie:  
<http://www.mulierinstituut.nl/project/en/monitoringprojecten/sportersmonitor/vragenlijst-nationaal-sport-onderzoek-2013.doc>